

víř sůhlas. Jeho formulácie vytvárajú plastický obraz o problematike práva medzinárodnej bezpečnosti v jeho najvýznamnejších rovinách. Monografia je z obsahového hľadiska spracovaná s dlhoročnou, vynikajúcou znalosťou problematiky, prináša nové doposiaľ nepublikované vedecké poznatky o danej problematike a jej jazyk má primeranú vedeckú úroveň. Autor primeraným spôsobom cituje relevantnú vedeckú a odbornú literatúru. Zoznam použitej literatúry zahŕňa všetky najdôležitejšie knižné, časopisecké a internetové zdroje v danej oblasti.

Recenzovaná publikácia, podľa nášho názoru, prináša nový, odborne fundovaný, ale pritom prehľadný a zrozumiteľný pohľad na danú problematiku. Vydanie tejto monografie je nepochybne pozitívnym krokom smerom k ďalšiemu rozvoju vedeckého skúmania v tejto oblasti, ako aj k zvyšovaniu kvality vysokoškolskej prípravy v študijnom programe právo. Ide skutočne o cenný zdroj pre budúcu vedeckú a odbornú spisbu i pre tvorbu rôznych druhov záverečných prác na právnických fakultách v Českej i Slovenskej republike, v danej oblasti. Dielo ako celok považujem za mimoriadne prínosné, obohacujúce českú i slovenskú vedeckú a odbornú spisbu v danej oblasti, ale aj za zaujímavé a podnetné čítanie pre širšiu laickú verejnosť zaujímajúcu sa o uvedení problematiku.

Juraj Jankuv*

Kudrna Jan. Imunita a neodpovednosť členů parlamentu. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, 336 s.

Nakladatelství Kluwer vydalo publikaci, na základě které získal *Jan Kudrna* docentský titul. Autorka této recenze byla oponentkou v řízení, týkajícím se této práce.

Téma imunity provází velkou část profesního života *Jana Kudrny*. Základy poslaneckého postavení, odpovědnosti a imunitou se začal zabývat už při studiu Právnické fakulty UK. Tento jeho zájem přerostl v zaměstnání a po letech vyústil v recenzovanou knihu. Dlouhodobost zájmu, provázená archivními bádáními, vedla k tomu, že *Jan Kudrna* vydal v podstatě bibli československé a české poslanecké imunity. Problematika imunity se přitom zdá být spíše technickou záležitostí než tématem, které by uneslo dlouhodobý výzkum. Imunita je velmi často zpracovávána v kvalifikačních pracích všech právnických fakult v České republice, když studenti opisují jeden od druhého a přidávají další zbytečné studie k podobným už dohotoveným a obhájeným, bez jakékoli hlubší analytické ambice, vedení jen touhou zkritizovat soudobé postavení členů zastupitelských sborů.

Podoba publikace *Jana Kudrny* však přesvědčila, že může jít o téma nosné, pokud je probráno zevrubně a interdisciplinárně. Metoda recenzované publikace však v určitém směru selhává. Autor si nestanovil žádnou jednotnou metodiku, zůstal v zajetí v Česku zavedené obvyklé kombinace tradičního institucionálního pojetí s doplněním o historickou chronologickou deskripci. Tento nedostatek vyvažuje jen komplexnost přístupu,

* Prof. JUDr. Juraj Jankuv, PhD. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta, Ústav medzinárodného práva a európskeho práva. E-mail: juraj.jankuv@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3526-5634>.

s níž se tématu autor věnoval a která mu umožnila problematiku promyslet, strukturovat a provést hlubší historickou sondu. Jednotlivé historické případy mohly být důkladně pročteny a zevrubně popsány. Historická část, která zaujímá přibližně první polovinu knihy, obsahuje řadu nových poznatků ohledně jednotlivých imunitních případů, mnohé z nich jsou v odborné literatuře popsány vůbec poprvé. Popis přístupu k imunitě v jednotlivých historických obdobích není však dostatečně vyvážený, autor například nerozebírá podrobněji v podstatě žádný případ imunity mezi únorem 1948 a přijetím Ústavy 9. května. Ani popis imunitních případů po únoru 1948 není kompletní, přitom bylo období 50. let svědkem zatčení, a nakonec odsouzení osob, které poslaneckou imunitu měly. Autor tuto absenci vysvětluje tím, že ke změně podoby ani interpretace institutu imunity v této době nedošlo, to však neznamená, že tak podstatné historické období mělo být v knize tohoto typu v podstatě vynecháno.

Vedle prostého popisu vývoje autor používá komparativní metodu, která bývá oblíbenou vyplňovací pasáží v české právní literatuře tohoto typu. Popisuje vznik imunity v anglickém prostředí, poté vznik jiné imunitní koncepce v prostředí francouzském. V kontextu knihy je oprávněna spíše rakouská historická pasáž, která je přímým předchůdcem našeho pojetí imunity. Překvapivá je např. hmotněprávní imunita za projevy podle ústavního zákona z roku 1861, která byla vykládána tak, že se vztahuje jen na řádné projevy. Na výkřiky a jiné „interjekce“ se podle *Pražáka* tato imunita nevztahovala. Rovněž se nevztahovala na kluby, což je pro současné pojetí inspirující. *Jan Kudrna* vychází z knih a pramenů, které často nebyly čteny po celá desetiletí. Z dnešního hlediska je zajímavé např. to, že už *Pražák* si stěžuje na nedostatek disciplinárních nástrojů v rakouských parlamentních sborech, což je charakteristický rys parlamentních sborů na našem území dodnes.

Druhá polovina knihy má cíl právně interpretační. Spojení obou částí spočívá v tom, že historické pasáže napomáhají při výkladu v tom smyslu, že osvětlují koncepční vývoj jednotlivých novodobých právních úprav. Autor se v částech práce, zabývajících se současnou právní úpravou, důkladně věnuje přípravě ústavních textů. Gros spočívá v interpretačním rozboru všech právních pojmů, které česká ústavní úprava obsahuje. Obsahuje analýzu toho, zda nebo nakolik indemnita kryje i občanskoprávní odpovědnost. Historické znalosti napomohly autorovi k tomu, že zastává názor, že indemnita vylučuje jakoukoliv odpovědnost. To je závažné zejména v případě poslaneckých projevů, kde byl výklad probírán nedávno prostřednictvím soudního rozhodnutí případu žaloby poslance *Kalouska* na předsedu vlády. V oboru indemnity i procesněprávní imunity jsou zajímavé analýzy účastenství, při nichž autor znovu používá i komparativní pohled. Dále autor podrobně řeší vztah výkonu trestu a výkonu mandátu. Rozborem všech druhů imunity se prolíná problematika soudního přezkoumávání, což autor sleduje zvláště pečlivě. Soudní případy jsou analyzovány téměř beze zbytku, často však bez kritické reflexe, která se u některých případů nabízí. Občas se zdá, že autor zvolil úmyslně tendenci k objektivnímu popisu a k určitému nevměšování se svými názory. Může to být cenný přístup, ale zajímavější by bylo, pokud by autor dovedl popis k obecnějšímu výsledku.

Knihou je zatím nejrozsáhlejším textem k tématu imunity, která na našem území vznikla. Je výsledkem studia, které trvalo nikoliv pár let, ale dvě desítky let. Touto knihou *Jan Kudrna* „obsadil“ problematiku imunity do konce svého života. Dovolují si vůči knize jednu výtku. Autor, ačkoliv je vysoce teoreticky vzdělán, si nedovolil posuzovat imunitní případy z hlediska demokratického právního státu. Jeho popis je v těchto částech poněkud sterilní, aniž by projevilo vlastní názor, a to jak na vyústění případů, tak na jejich soudní

posouzení, pokud se před soud dostaly. Na druhou stranu je možné, že si tyto záležitosti ponechal pro další analýzu a budou obsaženy v nějakém novém článku nebo budoucí publikaci. Tomu nasvědčuje i závěr knihy, který neobsahuje žádné zobecnění poznatků, k nimž se autor dobral a které by snad mohly vypovědět o tom, v jakém stavu je poslanecké postavení a možná i celé politické prostředí v České republice. Je to škoda, ale závěry si musí udělat každý čtenář jen sám. Autor také nenavrhuje nějaká nová řešení, která by mohla být přínosem pro vyváženější postavení člena Parlamentu České republiky.

Knih *Jana Kudrny* je komplexním právněanalytickým rozbohem poslanecké imunity v České republice. Je psána čitelně, nepoužívá nechvalně známé kvaziodborné – ve skutečnosti matoucí – metody ani pojmy. Svým rozsahem a mírou podrobnosti se recenzovaná kniha vymyká z dosavadních českých výzkumů této problematiky. Totéž je možno říci i ve srovnání se zahraničím, nečetla jsem žádnou tak podrobnou studii o imunitě ani britské, ani německé provenience. Recenze naznačuje určité nevyplněné ambice, které by toto téma mohlo mít.

Jindřiška Syllová*

* JUDr. Jindřiška Syllová, CSc. Odborná konzultantka Parlamentního institutu, přednáší ústavní právo na PF UK v Praze.
E-mail: syllová@psp.cz.